

Lappeenrannan seurakuntayhtymälle myönnettiin ympäristödiplomi vuosille 2020-2024

Lappeenrannan seurakuntayhtymä haki kirkon ympäristödiplomia nyt ensimmäistä kertaa. Toukokuussa 2018 alkanut työ palkittiin ympäristödiplomin myöntämisellä 18.3.2020.

Aloite ympäristödiplomin hakuun tuli seurakunnan luottamushenkilöiltä. Työhön lähdettiin mielellään, onhan vastuu ympäristöä kohtaan kristillisyyteen kuuluvia arvoja. Luterilainen perinne korostaa sitä, että olemme saaneet luonnon ja kaiken kauniin ympärillämme lahjana, ja tätä meidän tulee myös vaalia. Ympäristödiplomi on yksi konkreettinen osoitus tästä työstä. Lisäksi seurakunnille tärkeää on osallistua ympäristökasvatustyöhön, myös Jumalanpalveluselämän kautta.

Lappeenrannan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto myönsi stipendiraitoituksen Lappeenrannan teknisen yliopiston opiskelijalle kirkon ympäristödiplomin hakemiseen tarvittavan valmistelutyön tekemiseen keväällä 2018. Valmistelutyöhön osallistuivat opiskelija **Miina Lapilan** lisäksi seurakunnan työntekijöistä ja luottamushenkilöistä koostuva ympäristötyöryhmä, johon kuuluivat **Jukka Nikunen, Kirsi Hyvönen, Piia Veikkanen, Teijo Kankkunen, Kari Virtanen, Juha Eklund, Hanna Holopainen ja Ilkka Pöyhönen.**

Ympäristöjärjestelmän avulla pyritään tehostamaan seurakunnan hallintoa ja toimintaa. Sillä pyritään myös luomaan taloudellisesti kestävää arkea. Ympäristöjärjestelmän ja -diplomin avulla ympäristövaikutukset pyritään tunnistamaan, jotta voidaan toimia entistä ympäristövastuullisemmin.

Ympäristödiplomin hakua varten selvitettiin toimintaa laajasti keittiötoiminnasta kiinteistönhuoltoon, hautausmaihin ja toimistoihin saakka. Myös seurakuntayhtymän maaomaisuus ja niiden hoitaminen sekä leirikeskukset kartoitettiin.

- Pyrimme edistämään kaikin tavoin vihreitä arvoja ja ekologista toimintatapaa seurakuntayhtymässä. Plussaa on aina, jos ekologisemmasta toimintatavasta syntyy säästöjä, toteaa talousjohtaja **Kari Virtanen.**

Pitkäjänteinen työ tuotti tulosta

Ympäristöohjelma on laadittu vuosille 2020–2024 ja siitä raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa. Ympäristöohjelmaa tehtiin vuoden verran 2018-2019. Auditoinnin tekivät Mikkelin hiippakunnan valtuuttamina kirkon ympäristödiplomin auditoijat DI, maisemasuunnittelun hortonomi **Eija Grönqvist** Heinolasta ja rovasti **Ouri Mattila** Lahdesta 12.4.2019.

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli esitti 10.2.2020 pitämässään istunnossa kirkkohallitukselle Kirkon ympäristödiplomin myöntämistä Lappeenrannan seurakuntayhtymälle. Kirkkohallitus myönsi ympäristödiplomin kokouksessaan 18.3.2020.

Lappeenrannan seurakuntien ympäristötyö sai myönteistä huomiota

Seurakuntayhtymä hoitaa yhteisiä hallintoon, talouteen, kiinteistöihin ja viestintään liittyviä toimintoja sekä keskusrekisteriä ja yhteistä seurakuntatyötä. Seurakuntayhtymään kuuluvat Joutsenon, Lappeen, Lappeenrannan, Lauritsalan ja Sammonlahden seurakunnat.

Lappeenrannan seurakuntayhtymällä on kahdeksan hautausmaata ja verrattain runsaasti metsäalueita, noin 1000 ha. Ympärivuotisia leiri- ja kurssikeskuksia on kolme. Rakennuksia yhtymällä on omistuksessaan 93 kappaletta.

Auditoinnissa kiinnitettiin huomiota siihen, että seurakuntayhtymä oli tarttunut vuoden 2015 piispantarkastuksen loppulausunnossa annettuun haasteeseen hakea kirkon ympäristödiplomia. Vaikka prosessi onkin kestänyt joitakin vuosia, seurakuntayhtymän johdon ja eri toimialojen työntekijöiden sitoutuminen hankkeeseen on kunnossa. Seurakuntayhtymän palveluksessa on eri sektoreilla alansa ammattilaisia, joilla on sekä taito että tahtotila ympäristöasioiden hyvään hoitamiseen.

Ympäristödiplomin hakemista varten laadittu ympäristökatselmus palveli auditoiden mielestä hyvin yhtymää ja sen seurakuntia ympäristöasioiden haltuun ottamisessa. Vuosille 2020–24 laadittuun ympäristösuunnitelmaan on koottu kattavasti ensimmäisen diplomikauden aikana suoritettavat toimenpiteet. Kehitystehtävänä on auditointiraportin mukaan aikataulutetun ja vastuutetun suunnitelman toteuttaminen siten, että se jäsentää ekologisen toimintatavan luonnolliseksi ja pysyväksi osaksi seurakuntayhtymän toimintaa ja seurakuntatyötä.

Kiinteistösuunnitelman mukainen peruskorjaus on mahdollistanut käyttöasteen nostamisen uusituissa tiloissa siten, että on pystytty luopumaan tyhjilleen jääneistä toimitiloista. Tarpeetonta kiinteistökantaa on myyty ja myydään pois luovuttavista kiinteistöistä laaditun listan mukaisesti. Kiinteistöihin lisätään ilmalämpöpumppuja ja peruskorjausten yhteydessä siirrytään led-valaistukseen. Seurakuntayhtymä kokeilee osana metsänhoitoa erirakenteista metsänkasvatusta. Tähän tarkoitukseen on varattu oma jatkuvan kasvatuksen kuvio.

Auditoijat kiinnittivät myös myönteistä huomiota Ristikankaan hautausmaan eri toimintojen hyvään järjestykseen. Polttomootorikäyttöisiä pienkoneita on alettu korvata mahdollisuuksien mukaan sähkökäyttöisillä ja hautausmaan yhteyteen on suunnitteilla seurakuntayhtymästä puuttuva ongelmajätteen koontipaikka. Kehitystehtävänä on laatia seurakuntayhtymän hautausmaista hautaus-toimen lisäksi myös luontoarvot kattavat ympäristöselvitykset.

Seurakuntayhtymä on myös aktiivisesti tiedottanut ympäristötyön prosesseista, minkä auditoijat katsoivat positiiviseksi asiaksi.

Myönteiseksi koettiin myös hankintaprosessi. Seurakuntayhtymän omissa tarjouspyynnöissä selvitetään aina ympäristönäkökulma. Lappeenrannan kaupungin hankintakeskuksen noudattamiin arvoihin kuuluu energiatehokkuus ja ympäristöystävällisyys.

Auditoijat kiinnittivät huomiota myös ympäristöaiheisiin jumalanpalveluksiin, joita ovat esimerkiksi venekirkko, lumikirkko, hiekkakappeli, Kauskilan kappelinmäen hartaus, Rytölän adventtihartaus, eri metsäkirkot sekä hautausmaiden ja leirien luontohartaudet.

Ympäristötyö jatkuu seurakuntayhtymässä. Ympäristöohjelman auditoinnin jälkeen seurakuntayhtymä on päättänyt hakea osalle metsäalastaan (n. 200 ha alalta) luomumetsä-statusta. Muutoinkin yhtymässä etsitään jatkuvasti uusia ympäristöystävällisiä toimintatapoja ja kehitetään jo olemassa olevia.

Eija Fabritius

Lähde: Kirkkohallituksen päätösmuistion ote 18.3.2020.

Faktalaatikko

Kirkon ympäristödiplomi

Kirkon ympäristödiplomi on kirkkohallituksen myöntämä todistus seurakunnalle, joka on sitoutunut kehittämään toimintaansa ympäristön kannalta jatkuvasti paremmaksi ja on sitoutunut käyttämään ympäristöjärjestelmää. Ympäristöjärjestelmän käyttöä valvotaan säännöllisin auditoinnein neljän vuoden välein. Ympäristödiplomijärjestelmä on perustettu vuonna 2001 ja auditoituja seurakuntia ja seurakuntayhtymiä on Suomessa jo 101 seurakunnalla.

Ympäristödiplomin prosessi ja kriteerit

Kirkkohallitus perusti Kirkon ympäristödiplomin vuonna 2001. Vuoden 2012 alussa tulivat voimaan järjestelmän kolmannen laitoksen uudistetut vaatimukset, jotka on julkaistu Kirkon ympäristödiplomin käsikirja 2012:ssa (Kirkkohallituksen julkaisuja 2012/1). Seurakunnan tulee täyttää minimikriteerit. Sen lisäksi tulee kerätä vähintään 100 lisäpistettä tarjolla olevista noin 500 pisteestä, millä on pyritty paikallisten olojen ja haasteiden ottamiseen huomioon.

Hyväksymisen prosessista:

1. Kirkkoneuvosto tai seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto päättää diplomin hakemisesta
2. Seurakuntaan asetetaan ympäristötyöryhmä (alle 4000 jäsenen seurakunnissa riittää myös nimetty ympäristövastaava)
3. Työryhmä laatii ympäristöohjelman, jonka hyväksyy kirkkoneuvosto (yhteinen kirkkoneuvosto)
4. Ympäristöohjelma toteutetaan diplomin vaateiden mukaisesti siten, että koossa on vaadittavat peruspisteet (vuoteen 2006 asti 500 peruspistettä) sekä vähintään 100 lisäpistettä
5. Hiippakunnan lähettämä arvioija toteaa seurakunnan täyttävän diplomin vaatimukset
6. Hiippakunnan ympäristötoimikunta käsittelee saapuneet hakemukset kerran vuodessa elo-syyskuussa
7. Tuomiokapituli antaa lausuntonsa kirkkohallitukselle hiippakunnan ympäristötoimikunnan esityksen pohjalta
8. Kirkkohallitus myöntää seurakunnalle diplomin.

Ympäristödiplomi on voimassa myöntämivuoden loppuun ja neljä seuraavaa kalenterivuotta. Uusittaessa diplomi on voimassa viisi lisävuotta lukien edellisen voimassaolovuoden päättymisestä (Kirkon ympäristödiplomin käsikirja 2012, s. 29, luku 3.10).

Kirkon ympäristödiplomi voidaan myöntää voimassa olevan käsikirjan ehdot täyttävälle seurakuntayhtymille, itsenäisille seurakunnille, tuomiokapituleille, Kirkkohallituksen virastolle, kirkon virallisille lähetysjärjestöille ja järjestöt ja kirkko -yhteistyösopimuksen solmineille järjestöille (kirkkohallitus 29.1.2019).

Tutustu kirkon ympäristötyöhön ja ympäristödiplomiin: www.evl.fi/tietoa-kirkosta/kirkko-ja-yhteiskunta/kirkon-ymparistotyö